

PERIÒDICH SATÍRICH,

NUMEROS ATRASATS 20 CÈNTIMS.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÈNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 cèntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT:

CONSTANCI COQUELIN.

Es un actor delicat
 sempre just, sempre discret,
 tant en lo género clàssich
 com en lo fresch y lleuger.
 Per ell tot es pla y es fácil,
 lo impossible no existeix;
 per xo 'l seu nom avuy ompla
 lo modern teatro francés.

LAS ÚLTIMAS ELECCIONS.

La senmana passada vaig deixar á Barcelona mirant com votavan.

Aixó es un dir, perquè en realitat ni la ciutat mirava semblant cosa, ni votava ningú.

Pero aixís y tot va haverhi eleccions y trompadas; més tart hi há hagut escrutini general y avuy tenim mitj ajuntament nou que no ns mereixém.

Los elegits poden adoptar desd' ara aquella célebre divisa castellana: «Hágase el milagro y hágalo el diablo» y D. Francisco de Paula, per primera vegada á la vida pot utilizar de una manera práctica las grans patillas que li ha donat la Divina Providencia.

¿No endavinan en quina forma? Embutxacánt-selas á las orelles per no sentir las queixas dels vensuts, ni las reconvençions dels postergats, y poder seguir imperturbable l'propòsit que fa temps li inclina á convertir á la ciutat dels comptes en una nova Londres, es á dir en una parodia de la gran capital dels inglesos.

Però examiném la última campanya electoral, que bè val la pena, quan no per altra cosa per lo pintoresca.

COLEGI PRIMER.

Primer dia:—Hola: ¿qui guanya?

—En Par y en Lloret.

—¿Y en Milá y Pi?

—De bigotis.

Segon dia:—Y avuy ¿cóm estém?

—Com ahir: en Lloret y en Par se sostenen tant campants. Es impossible que surti ningú més qu' ells dos.

Tercer dia:—¿Qui ha guanyat al últim?

—Vés qui ho havia de dir, ¡en Milá y Pi! 150

vots escassos havia tingut en los dos primers dies; pero ahir tot de un plegat n' alcanza 630 y s' enfila al primer puesto.

—Dimontri! ¿Y qui l'acompanya? ¿En Par ó en Lloret.

—Home, qui vols que siga: en Par.

Dijous:—¿Sabs en Milá y Pi? Ja no l'acompanya en Par, sino en Lloret.

Divendres:—Avuy ha cambiat tot; ja no es en Lloret qui l'acompanya sino en Par.

Dissapte:—Encare no se sab si l'acompanyará en Par ó en Lloret.

—Tant se valdria que s' ho fessen á palletas.

Diumenje:—Se reuneix la Junta d' escrutini. Al últim sortirem de duptes.

—¿Qui tenim? ¿Qui ha sortit després de tot?

—Ningú.

—¿Cóm s' entén?

—La Junta ha anulat l' elecció. Han jugat tant brut que no hi ha medi de arreglarho.

—¿Hi haurá algú que anirá á presiri, veritat?

—D' aixó no se 'n ha parlat.

—Ah, sí, tens rahó; aquestas falsificacions se comproban; pero no 's penan: saltan á la vista; pero no 's castigan.... Son brometas que fan riure.

Está bè: rihém rihém.

COLEGI SEGON.

Aquí 'ls electors van pendres'ho pel seu compte y van sortirse ab la seva, sent elegits dos independents.

L' enhorabona á n' en Pau Calvell.

Y ara que no s' hi enmagreixi.

COLEGI TERCER.

Sense oposició.

Y l' escrutini produheix 1117 votants y 1117 vots á cada un dels elegits.

Aixó al menos dona gust.

—Digan que als colegis hi hauria grans empentas.

—Tot menos aixó; los esperits son invisibles, incorpóreos, inpalpables... ¡Pobres esperits! Fan lo que 'ls manan: votan y callan!

Passém de llarch pels districtes quart y quint en cada un dels quals ha triunfat un possibilista més ó menos ortodoxo, y fixemnos en lo

COLEGI SISE.

Contra 'l botiguer Sr. Despax lluytava 'l senyor Valls Derch. Lluytava y guanyava.

Arriba 'l tercer dia, y ¡oh miracle! al obrirse la porta de la secció primera, per comensar la votació, aquesta ja feya estona que durava.

Aixís va declararho 'l president al notari encarregat, com cada dia, de pendre acta de l' elecció.

—¿Quants electors han votat?

—Búsqiho.

—Está bé, aquí 'm quedo, y veurém qui vota en lo sucessiu.

—¿Cóm s' entén? ¿No véu que aquí no hi cab? Avuy s' ha de pintar aquest local, y 'ls pintors l' han embarassat ab los caballs. Per lo tant senyor Notari vágissen, vágissen en nom de Déu.

Comensan á entrar galifardéus: moltas fatxas de punxa-sárrias, molts tipos de Quimenas y Gu-tierras y tots ab garrot.

Arriba 'l candidat Sr. Valls que ha anat en busca del jutje de guardia: lo capitost dels esta-

fermos lo regoneix, y al crit de:—¡A ese, que es el candidato! se 'l passan de má en má y á empentas lo tiran escalas avall, com si fós una pilota.

—¿Eh? ¿Qué tal?

Tots aquests fets probats, comprobats y autenticats per medi d' acta notarial, no han bastat per que la Junta d' escrutini anulés l' elecció del Sr. Despax, botiguer y concejal perpétuo.

Y ara pregunto com al tractarse del Colegi primer:

—¿Pero no ha anat ningú á presiri?

—No pas encare.

Lo Sr. Valls Derch ha entaulat denuncia criminal, resolt á pendre part en causa.

Endavant las atxas, y á veure si al cul del sach se troban las engrunas.

Saltém sobre 'ls colegis 7, 8 y 9 y deturémnos en lo que segueix.

COLEGI DÉCIM.

¡Qui 'm dongués l' épica trompa, per cantar la gran hassanya que ha de immortalisar per sempre més lo colegi del carrer de Amalia!

Tambè allá 'ls electors, ansiosos de anar per las sevas, van atrevirse á desafiar las iras dels governants.

Avants de la batalla gran abundancia de parlaments y d' entrevistas.

—¿Cóm ho farém per entendré'ns?—Facilment.

—Donguin dos regidors y quédinse ab l' altre.—Está molt bè, D. Francisco.

L' endemá:—Pero homes ¿á qui m' han posat?

—D. Francisco ab aixó no s' hi fiqui.—¿Cóm que no m' hi fiqui! Aquest senyor no 'm convé.—A nosaltres sí.—Donchs no sortirá.—Si, senyor, sí, sortirá ell y dos més que n' hi anyadirém.—¿Guerra?—¡Guerra!

Comensa la pacífica batalla. Lo ciudadá benemérit recula; 'l barri avansa. No hi ha remey per la candidatura oficial.

Reunió de rabadans:

—¿Cóm ho farém per triunfar? ¿Hi enviarem comparsas ab las cédulas sobreras?

—No, las mesas son d' ells, y 'ls jochs de mans y las tramoyas allá son impossibles.

D. Pere Casas:—Deixéuho per mí.

Lo Sr. Cuchillo, candidat y regidor inspector de las brigadas d' empedradores:

—Y per mí també.

Comensan los traballs per fer un va y tot.

Per una part están reunidas las brigadas:

—Minyons ¿qu' es lo que us convé á vosaltres? No perdre 'l sou, conservar lo pá de la familia... Animo, donchs. Demá faréu festa y cobraréu lo jornal com si treballésseu... Ja treballaréu... Hi haurá ayguardent... hi haurá cigarros... ¡Obediencia y disciplina! Los vostres capitants Bars y Maseras vos conduhirán á la victoria...

Gran entussiasme.

Coro d' empedradores:

Hi anirém tots molt plens de brillo l' arma á la má y movent gatzara, y á aquells que gosin fernos cara los pasaremos á CUCHILLO.

Mentres tant una comissió d' electors acut á avistarse ab D. Pere Casas, general en jefe de la campanya electoral

—¿Qué volen? ¿Qué desitjan? ¿Qué pretenen?

—Ja veurá, corran certs rumors alarmants....
Se diu que....

—Sí, ja ho sè. ¿Volen estar tranquils?

—Digui, D. Pere.

—Donchs desisteixin de las sévas pretensions; fassin que surti la candidatura ministerial y no temin las conseqüencias.

—¿Impossible!

—¿Ah sí? Donchs llestos. «Fins ara no han vist més que la comedia; demá veurán la tragedia.»

Al arribar aquí no puch menos de proposar que la épica frasse de aquest altre botiguer se grabi ab lletres d'or en lo saló del Consistori nou, al costat de la lápida en que 's declara ciudadá benemérit de Barcelona, al insigne D. Francisco de Paula.

Certas frasses son dignas de l' immortalitat.

La tragedia.

A las tres de la tarde se presenta un emissari al president de la mesa del carrer de Amalia.

Pretensió: que surti un sol regidor dels de l' olla, ó bé 'l Sr. Marsans ó bé 'l Sr. Cuchillo, un no més, y s' evitará una gran catástrofe.

Los electors que allí 's trobavan per lo que pogués ser colocan alguns banchs davant de l' urna, á fi d' evitar qualsevol sorpresa.

Arriba la brigada dels empedradors manada pèl cabecilla Bars. Son de 50 á 60 y tots van arreglats. Lo cabecilla Maseras s' ha quedat á baix per guardarlos las espatllas.

Ab mirada de llop contemplan l' urna: s' hi van acostant y se la menjan ab la vista. Gran rum, rum.

—¡Ordre! crida 'l president Adverteixo als aquí presents que 'l colegi electoral es inviolable.

En aquest moment lo cabecilla Bars dóna 'l crit «¡A la urna!»

Y 'ls empedradors s' enfilan als banchs, garrot en má; pero contra 'ls garrots cadiras... cop de cadira va, cop de cadira vé y 'ls invasors retrocedeixen.

Se reconcentran tot seguit y comensa un nou assalt: sona 'l gatillo de las pistolas que s' amartellan, lo *carracrech* dels gabinets de mallas que s' obran, y entre tant plouhen quadros, tinters, calaixos, testos... y endarrera altra vegada.

Al carrer sonan pitos de auxili. Los de dalt intentan un tercer y últim assalt y son relxassats ab la mateixa energia pèls electors valents, disposats á morir, ans de permetre una profanació tant inmundada.

Quan las forsas del cabecilla Bars sortían al carrer, qui ab lo cap trencat, qui ab un xiribech al nás ó un blau á l' esquena, 'l jefe de la reserva, lo Sr. Maseras, preguntava:

—¿Y l' urna?

—L' urna s' ha quedat á dalt.

—¡Meledizione di Dio!

Poch després lo ciudadá benemérit se presentava en persona al siti de la batalla, lamentant vivament aquell fet, imprecant solemnement als autors del atropello y celebrant *extraordinariamente* que l' urna no hagués caygut en poder de las forsas invasoras.

Alguns que allí 's trobavan, al sentirlo, fins se varen conmourer.

Nosaltres no, sens dupte perque tenim lo cor més fort ó l' experiencia més desperta.

—Si 'l ciudadá benemérit desitjava captarse las simpatias de Barcelona, podía excusar la visita al carrer de Amalia, y dirigirse á Sant Gayetano, entregant al jutjat, als autors del atropello.

Guardias municipals tè á las sévas ordres, y en un instant podía capturar no sols als que materialment van pendre part en la batussa, sino també als que van excitarlos á cometre un atentat tant repugnant.... no sols á n' en Bars y á n' en Maseras, sino als que van emborratxarlos y aixussarlos, inclús al autor de la frasse célebre que he mencionat més amunt anunciant pèl día següent *la representació de una tragedia*.

La popularitat se guanya de aquesta manera. Tot lo demés son romansos.

Y aquí tenen, estimats lectors, un brèu [compendi de las passadas eleccions.

—L' ajuntament d' ellas resultant es l' encarregat de celebrar l' Exposició Universal y d' acometre la reforma del casco antich....

¡Ah, me 'n descuidava!

Y d' *entarrugar* á mitj Barcelona.

P. DEL O.

LA CASA FILARMÓNICA.

Sempre que sento parlar dels torments de la Inquisició y de las penalitats que passen los desterrats á Siberia, la veritat, me 'n rich.

Y no perque jo no regonegui las incomoditats que debía sufrir un ciudadá amarrat á la roda ó de coll al cep, ni las inmensas tragerais que han de soportar los russos que se la campan en las planurias siberianas.

Pero també sè que hi ha torments pitjors que aquestos, y més lamentables encara, considerant que un hom los sofreix en plé sigle XIX y en lo cor d' una d' aquestas nacions que 'n diuen civilizadas.

¿Qué dirían aquestos que ponderan ab los cabells erissats los torments dels nihilistas presos ó las barbaritats del temps de 'n Torquemada, si havían de estarse tot un día en la casa hont jo visch?

¿Que se 'n riuhen? ¿Sí? Pues escoltin y esgarriñense.

¿Saben lo qu' es un piano? Suposo que sí.

Es un instrument capritxós, que en mans d' un Rubistein ó un Plantè eleva als que l' escoltan al séptim cel; pero que baix las grapas d' un picateclas dá na mal de ventre y fa sortir ulls de poll.

¿Y 'l violí, 'l coneixen?

Manejat per en Sarasate ó en Monasterio, es un ángel que canta: esgarrapat per un aprenent, es un tigre que 'ls destrossa las entranyas y 'ls fa posar cabells blancs.

Del cornetí no cal parlarne: sentit de lluny y armonisat ab los instruments d' una orquesta complerta, pot tolerarse; pero sol y á quatre passos de distancia, lo menos que pot fer es destruir lo *timpano* y capgirar en deu minuts lo cervell més ben organisat.

¿Y la flauta? ¡Oh! La flauta devia ser una gran cosa en mans dels pastors, que la tocavan solets pèls boscos en la edat mitja: pero tocada dintre d' una habitació, fa als oyents lo mateix efecte que sí ab un filabarquí 'ls foredessin lo cap de part á part.

¿Están conformes ab totes aquestas apreciacions?

—Sí senyor.

Pues bé, la senyoreta del primer pis de casa toca 'l piano.

Al segon hi ha un gandul que bufa ab lo cornetí tot lo dia.

Al tercer hi viu un desocupat que no fa res més que tocar lo violí y barallarse ab la dona.

Y al quart s' hi está un fulano que passa la vida ab la flauta entre mans.

Jo visch al quint; com si diguéssim, á la boca d' aquest abisme de ruidos, grunyits y brams de totes clases y calibres.

¿Qué tal?

¡Ah!... Y encara no dich res de la senyoreta del entressuelo, que passa gran part de la tarde ab lo promés al costat, y no sè si també toca alguna cosa.

¿Se fan cárrech de la mèva situació.

A moltes personas los desperta 'l vigilant, á altres la criada, á altres las burras de la llet: á mí 'm desperta 'l burro del cornetí.

¿Quin xorro de buf! Jo al principi de sentirlo tocar, abrigaba la dolça esperança de que 'l vehí del segon se tornaria tísch en quatre senmanas y tindria 'l consol de véurel portar al cementiri ab l' instrument sobre la caixa.

Pero ¡cá! 'L cornetí li fa 'l mateix efecte que la revalenta arábiga, y com més lo toca, més gras está, més pulmons posa y més escándol mou.

La senyoreta del primer pis se lleva tart; pero ab aquesta tardansa 'm sembla que jo encara hi perdo. Realment, com si volgués recuperar lo temps que ha perdut remenantse entre 'ls llansols; encara no s' ha lligat los cabells y s' ha posat lo *matiné*, s' abrahona ab lo piano, y allí demanin... Valsos, americanas, mazurcas, sinfonias, marxas. De la *Po-bre chi-ca* se 'n va á las *Campanas de Carrion*; de las *Campanas* á la *Mascota*; de la *Mascota* al *Faust*: es á dir se 'n va á tot arreu... ¡Y may se 'n sab anar al botavant!

Quan més engolfada está ab un vals de Chopin ó ab un capritxo de Saint-Saëns, ¡garranyich; garranyach! comensa 'l violinista á pegar esgarrapadas al pernil, ab la mateixa afició d' aquells homes que molen xocolata.

Sentint aquell estrépit lo de la flauta 's desperta, 's vesteix ab quatre salts y ja me 'l tenen flautejant desesperadament; com si volgués ofegar al violinista.

Lo del cornetí se 'n adona y apreta ab més furor, bellugant los pistons ab una velocitat diabólica, y llensant sonidos parecuts á un disparo de dinamita.

Y jo, donantme á tots los diables, me passeio de l' un cap al altre de pis, buscant un recò hont l' estruendo sigui menos sensible, y malehint aquesta original civilisació que tē 'ls carrers casi bē sense empedrar y permet quatre músichs en una sola casa.

D' aquesta manera hi passat dos anys; dos anys que semblan, no dirè dos sigles, dugas eternitats.

Quan vareig llogar lo pis hont habito, jo era una persona amable, alegre, corrent á carta cabal.

Avuy ni jo mateix me conech. M' hi envellit de

mala manera, pateixo de mal de caixa, tinch duricias á las orelas y 'm sento un rum rum al cervell que sembla que per dintre se m' hi passeja 'l tranvía de circunvalació ó en Rius y Tauler fent cortesias.

Hi posat mal geni, m' hi tornat aspre é irascible, estich sempre disposat á barallarme ab tot hom, en fi, m' hi convertit en un Cánovas.

Y tot gracias al piano, al violí, al cornetí y á la flauta.

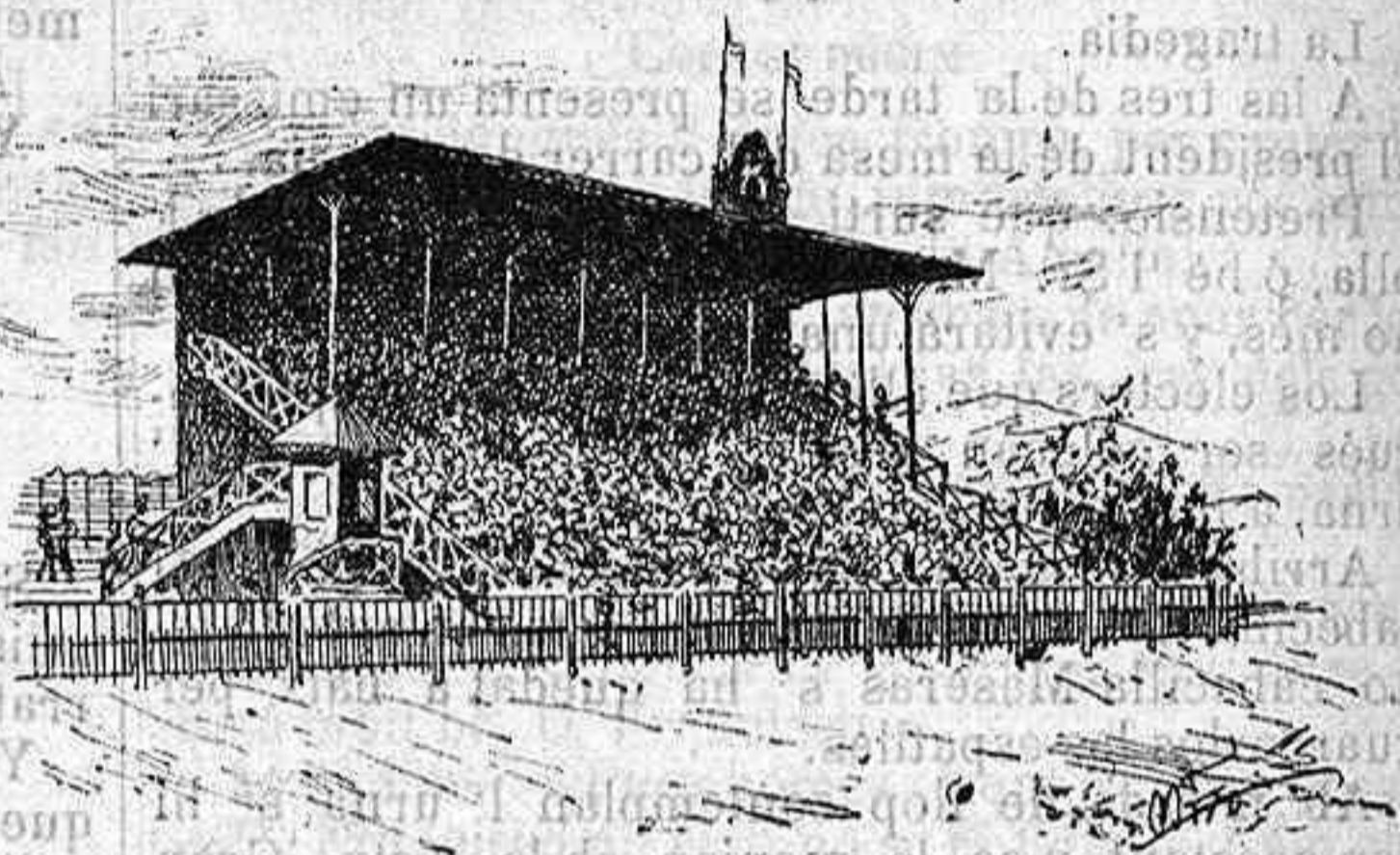
Pero aixó no durará. Gracias á Dou me queda encara una mica de carácter y sabré salvarme d' aquesta conflagració instrumental.

Aquesta casa es insoportable; y si la del primer pis toca, y 'l del segon toca, y 'l del tercer toca, y 'l del quart toca, jo també tocaré.

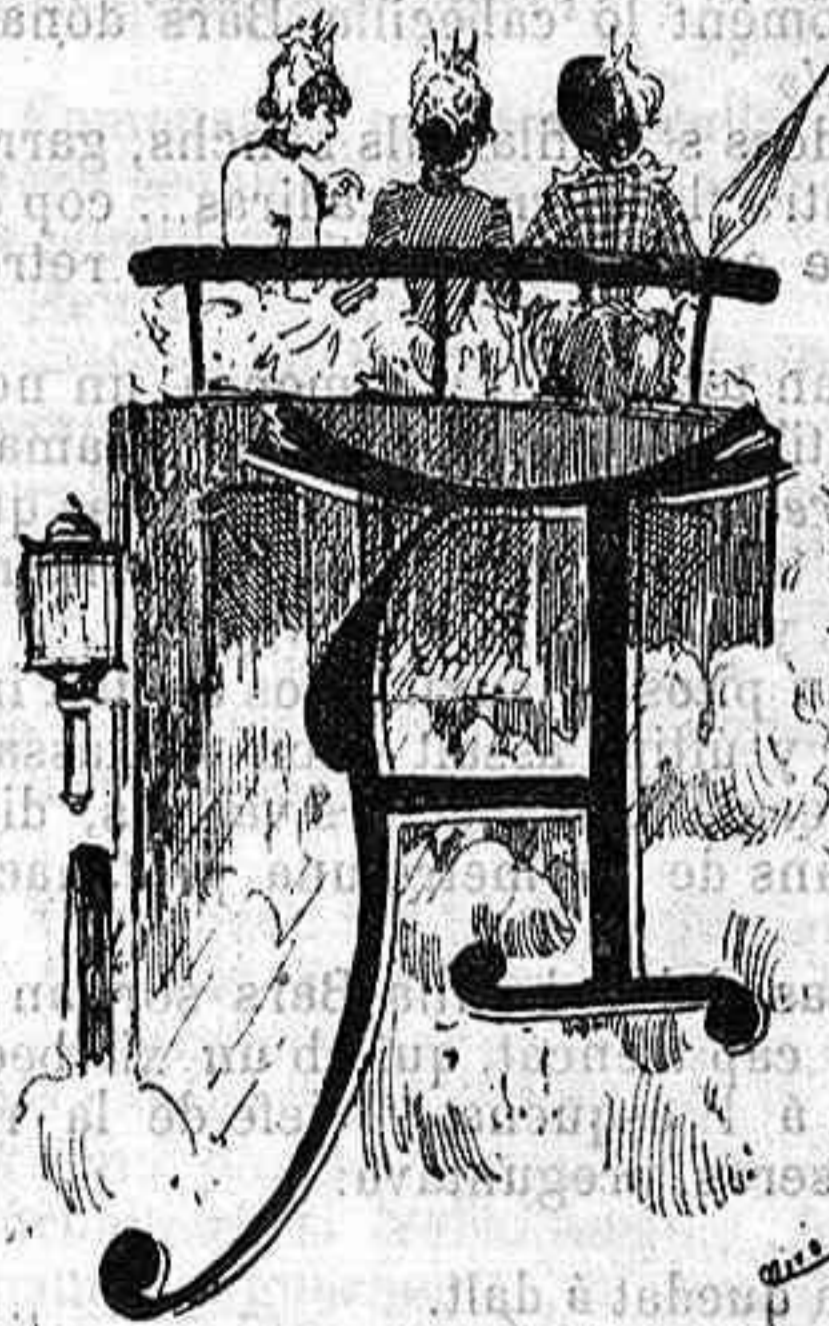
Tocaré 'l dos.

¿Saben un pis bonich y barato per llogar?

A. MARCH.

SPORT.

NIMADAS s' han vist las carreras de l' actual primavera, al menos las del diumenje passat, lo qual indica que la moda dura encara.

No ressenyaré 'ls caballs que van corre á competencia, fent us de paraulas inglesas, ja que la majoria dels que 'm llegeixen suposo que tindrán horror als *inglesos*. A part d' aixó, vista una carrera, vistas totes.

¿Quin interés poden despertar, tres ó quatre caballs, esprimatxats donant voltas al bógit, per veure qui arriba primer al terme senyalat?

Suposém que hi haja algú que s' interessa per aquest espectacle. ¿Quánt dura cada carrera? De tres á quatre minuts: se 'n donan cinch en tota la tarde: total vint minuts d' espectacle. ¿Y 'l resto? Lo públich de la *pelousse* (los morenos) aguan-

tant la soleyada; los de la tribuna, á duret l' entrada, impacientantse: sols los de libre circulació (quatre duros ells y dos duros ellas) poden entretenirse veyent pesar *jockeys* ó visitant la quadra, qu' es á fé bèn poca cosa.

Hi ha las apostas; pero son inmorals. A París las han prohibidas y han fet molt bé.

No 's permet jugar al set y mitj, ni á blancas y negras, ni á la ruleta, y s' ha de tolerar que s' atravessin sumas més ó menos considerables á quin caball correrá més, exposantse á tots los accidents de una carrera ó tal vegada á las maulas de algun *jockey* interessat en perdre. Si ho entench que 'm pelin.

¿Qué queda, donchs, en las carreras?

Lo desitj de *fomentar la cria caballar* y l' afany de lluhir.

Lo primer me fa riure. Sobre lo segon no hi tinch res que dir.

Basta contemplar los caballs de carrera per compendre que 'l *foment de la cria caballar* es una guassa. Alló no son caballs; son galgos, y encare 'ls galgos serveixen per cassar, y per lo tant son útils, mentres que 'ls caballs de las carreras, no serveixen més que per corre de *un tirón* dos ó tres mil metros, sense cap objecte.

¿Fomentar la cria caballar, deformant als caballs! ¡Vaya un foment!

Y ab la ditxosa excusa del pseudo-foment, la Diputació, l' Ajuntament y l' Estat subvencionan l' espectacle, com si l' *Ayga-lifa* que tant rumbeja tingués necessitat de propinas-oficials.

¿L' *ayga-lifa*! Per ella 's fan las carreras, que després de tot son una mala traducció del inglés.

Pero s' ha fet de moda l' anarhi: l' *hipódromo* 's converteix en una exposició d' hermosuras, d' elegancias... y d' extranyesas, que de tot hi ha, y ab aixó únicament pot passarse 'l rato.

Passémli nosaltres.

La novetat de las carreras del diumenje, era la segona, á cárrech de caballs y sargentos del exercit. ¡Pobres caballs! Tambè ells se coneixia que havian suferit una llarga preparació per l' istil de la que s' exigeix als bons católichs avants de fer confessió general.

¿Quina diferencia, entre 'ls caballs de la caballería y 'ls que van corre al Hipódromo! Aquells solen estar grassos y lluhents, y 'ls que van corre eran prims com sardinas, capassos de ser atravessats per una agulla, encare que no resseguits ab una gota d' oli. Ja se sab qu' en aquests cassos tot se sacrifica á la magricia. Aixó sí, molta manta de luxu. En cambi 'ls sargentos portavan á l' espatlla per tota divisa un llasset de combregar. ¿Y 'ls premis? 150 pessetas al primer; 100 pessetas al segon: total 50 duros. D' aquesta feta la Direcció general de caballería haurá d' anar á captar. ¡Vaya uns sacrificis!

Avants de la carrera, passeig per estirar las camas; després de la carrera, passeig perque no se 'ls arronsin y 's desuhin.

Y si 'ls caballs que han corregut s' inutilisan, ja están pagats.

En la quarta carrera, una novetat y un accident.

La novetat consisteix en haver montat un caball de las quadras de Villamejor en calitat de *jockey* lo Sr. Larios, fill del acaudalat fabricant del mateix apellido.

Bona llissó per la juventut daurada barcelonina.

L' accident va ser la cayguda del *jockey* Coode, afortunadament sense conseqüencias, á pesar de que hauría pogut tenirne, com altras vegadas, cosa en que no reparan poch ni molt los que per sentiment humanitari, anatematizan las corridas de toros.

Ab l' excusa de la cayguda, molts concurrents á la *pelousse* van invadir lo *pesaje*. La democracia va desbordarse.

En los intermedis las apostas anavan endoyna. —¿Senyoreta, s' interessa per algun caball? preguntava un gomós ab cara de impertinent, y ab la cartera á la má, á punt de treure un bitllet de banch.

—Vaja, Lluiset, no s' arruïni, que després la seva mamá 'l renyaria.

Vels'hi aquí una damisela previsor, que si no per un caball, demostra al menos interessarse per un burro.

Diálechs cullits al vol:

—Aixó es robar.

—¿Qué?

—Figurat un ram de rosas un duro.

—¿Y qué me 'n dius del restaurant? Una cope-ta de Jerez, una pesseta: una gasseosa dos rals...

—Bè, ja veurás ¿som ó no som de la *crème*?

—¿Qué vol pendre? li preguntan á un gomós. Y ell respón:

—Un vas d' aygua ab aixarop de *goma*.

Lo mosso al arribar al taulell:

—¿Un vas d' *aygua-lifa*!

Carruatjes de tota mena.

N' hi havia de luxosos, de raras, fins d' estrambótichs.

Va cridar molt l' atenció una gran conductora á lo Daumont tirada per cinch caballs y tota plena de gent á dintre y á fora... A dalt de tot homes y donas ab las camas penjant.

¡Bona vista!

Una senyoreta guiant un carruatje ab tres caballs.

Res, una senyoreta que desitja adquirir..... *renom*.

Alguns cotxes bons per figurar en l' auca del món al revés: figurinse que portan lo berenar á dintre ó siga al lloch de las personas, anant aquestas á dalt ó siga al siti destinat als bultos y equipatjes.

¿Y que me 'n diuen d' aquell cotxe á la doble Daumont, tirat per quatre caballs y ab criats ab perruca blanca?

Mentres desfilava per la Gran-vía, vaig cassar al vol, lo següent diálech.

—Ja 'l conech al amo de aquest cotxe.

—Jo també.

—Es un senyor que 's desviu pèls caballs. Ell mateix s' alaba de que per refrescarlos, fa comprar cada día dos dotzenás d' escarolas. ¡Oh! 's coneix que 'ls estima molt.

—Ell hagués estimat tant als accionistas del Banch Iberich!

MISTER BROCKIL.

CARRERAS DE CABALLS.

Berlinas, breachs, carretel-las,
 carruatjes per 'qui per 'llá
 y 'l públich, vestit de festa,
 se 'ls mira extasiat, fent:—¡Ah!

Com un vent, que del cor puja,
 empenyentme 'l paladar
 y obligantme á obrir la boca
 'm sento, y no sè qué ho fa.
 Sembla que desitjos tingui
 de llensar algo al espay,
 y que entorpida ma llengua
 no tè ganas de parlar.

No tinch gens de set ni gana,
 vent de amor, ¡cá! no ho es pas...
 estich molt bè de la caixa,
 no tinch gayres mals de cap...
 Mes ¡ay! ara 's desarrolla
 d' eixa comedia lo enllás.
 La barra de baix s' abaixa,
 quieta 's queda la de dalt,
 la post del pit se m' aixampla,
 y explicat... es un badall.

BARRIÉ.

ZOOLOGÍA.

La classificació dels animals, tal com se fa avuy dia, es un verdader absurdó.
 En primer lloch se separan los homes de las bestias, sense tenir en compte que hi ha homes que ni á bestias arriban y bestias que ab poca cosa més serian personas.
 Luego s' apela á una subdivisió irracional y sumament capritxosa, que en lloch d' aclarir no fa més que embolicar. Los que maman, verbi-gra-

CARRERAS DE CABALLS.

Passan caballs com á fletxas,
l' un hi arriba, 'ls altres no,
y 'l públlich, suant de veras,
pica de mans y diu:—¡Oh!

cia son mamíferos; los que tenen lo peu tot d' una pessa son solípedos; los que menjan varias vegadas una mateixa cosa son rumiants, y aixís successivament.

¿No sería millor comensar per no establir dife-

rencias entre las personas y 'ls demés animals, fent després una classificació més justa y, sobre tot, més práctica?

Per si algú té l' humor ó l' abnegació d' intentar empresa tan gigantesca, vaig á donar una mostra del sistema que convindria seguir.

La zoología, al meu entendre, s' hauria d' arreglar d' aquesta manera:

- Animals que viuen dintre 'l fanch:—Las sangoneras, las orugas y 'ls carlistas.
- Animals de pell groixuda:—Los elefants, los hipopótamos y 'ls tinentes d' alcalde.
- Animals que menjan poch:—Los camaleons, las serps y 'ls mestres d' estudi.
- Animals que s' arrossegan:—Los caragols, las viboras y 'ls aspirants á algun empleo.
- Animals que xuclan:—Los mosquits, las pussas y 'ls capellans.
- Animals que saltan:—Las llagostas, los gripaus y 'ls izquierdistas.
- Animals de llana llarga:—Los béns, los ossos y 'ls beyatos.
- Animals que corran:—Los esquirols, los caballs y 'ls que portan malas noticias.
- Animals que atacan:—Los tigres, los xacals y 'ls recaudadors de contribuciones.
- Animals que fugen:—Los ciervos, las guineus y 'ls depositaris de fondos del Estat.
- Animals que tot s' ho menjan:—Los ánechs, los avestrusos y 'ls agutzils.
- Animals que sempre dormen:—Las marmotas, los taups y 'ls empleats.

Animals que cantan:—Los rossinyols, los merlots y 'ls canonjes.

Animals que enrahonan sense dir res:—Los lloros, las cotorras y 'ls diputats.

Animals que *trinan*:—Los canaris, las caderneras y 'ls que han de pagar la contribució.

Animals nocturnos:—Las ólivas, las ratas-pinyadas y 'ls serenos.

Animals qu' esgarrapan:—Los gats, los micos y las sogras.

Animals que mossegan:—Los gossos, los llops y 'ls amichs.

Animals imaginaris:—Los megateris, los fénix y 'ls bons ministres.

Animals geperuts:—Los camells, los dromedaris y 'ls sastres.

Animals que tiran cossas:—Las mulas, los matxos y 'ls mestissos.

Animals fiersos:—Los lleons, las panteras y 'ls acreedors.

Animals mansos:—Los burros, las tórtoras y la majoria dels espanyols.

Vels'hi aquí una petita idea de lo que podria ser la zoología moderna.

Un altre día, si un animal dels que denuncian no s' hi oposa, 'n parlarem una miqueta més.

MATÍAS BONAFÉ.

LLIBRES.

DIARIO DE UN DEPORTADO.—*Novela de costumbres de Antonia Opisso.*

Durant la guerra civil de Cuba, lo jove Carlos Astregui, partidari acérrim y entussiasta de la abolicio de la esclavitut, sigué desterrat de la isla y enviat a Espanya, fent lo viatge en companyia de son secretari y amich Eduardo.

Al arribar a Madrid coneix al seu compatriota Pancho Perez, jove insustancial, promés de Valentina Quiroga, y trasladantse després a Barcelona, la familia Quiroga, cubana també é íntima amiga de la seva, lo reb com a un fill, donantli estada y aculliment, a pesar de que las ideas polítiques del jove deportat xoçan ab las de don Julian Quiroga, un home práctic, un ricatxo que té a Cuba alguns ingenis ab la seva dotació corresponent de *morenitos*.

La pintura de la familia Quiroga y de la familia d' Eduardo, modesta y honrada, s' emporta una gran part de la novela.

Valentina es viu contrast de sa germana Mary: aquesta alegre y un xich lleugera; aquella somiadora y melancólica. Impossible li sembla a Carlos de Aregui que pugua casarse ab un home com Pancho Perez, y no va descaminat, porque Valentina no l' estima y únicament obehint a las exigencias paternas s' hi casará pero molt a disgust seu.

La boda concertada 's desbarata, y lliure ja Valentina, s' encen en son cor y en lo del jove deportat un amor inmens... lo primer amor del un y del altre. Sols un temor, un rezel, amarga la ventura de Carlos. ¿Li concedirá D. Juan de Quiroga la ma de la seva filla, sense exigirli sacrificis impossibles? Porque Carlos renunciará a tot, a sa fortuna, a sas hisendas, fins a sa existencia, a tot menos a sas ideas polítiques.

No s' enganyava. Per l' empenyo ab que las

sosté 's rompen las relaciones qu' eran la vida del un y del altre. Valentina cau malalta y ell se consum... Sobrevé una reconciliació: la boda 's realisa. Després de la boda 'l viatge a Cuba; pero quatre ó cinch dias avants de arribar a Puerto Rico, Valentina sucumbeix y se li dona 'l mar per sepultura, y Carlos desesperat resolt passar lo restant de sa vida sobre 'l mar, ó com si diguessem sobre el sepulcre inmens de sa adorada esposa, morint de dolor, no sense deixar consignat en son testament que tirin a l' aygua son cadáver.

**

Tal es la novela de la Srta Opisso, despullada d' incidents y epissodis que allargarian aquesta lleugera ressenya, defraudant lo propósit que 'ns hem fet de donarla a coneixe als lectors de l' ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Es un treball literari escrit ab amor, segons los procediments de l' antigua escola. Adoleix de alguna inexperiencia, no sempre 'l llenguatge es castís y correcte, y la profusió de lirisme fa que no corrin tant depressa, com lo lector voldria, los fets que constituheixen l' acció, a lo qual hi contribuheix, sens dupte, la forma de *diari* ó de *memorias* que ha adoptat l' autora, qu' es la menos propia per fer gala del esperit de observació, encant de tota producció narrativa.

Aixís y tot son de aplaudir las ideas y tendencias generosas de la Srta. Opisso, no menos que certas condicions que brillan en son treball y acreditan son talent de novelista. Los tipos están ben sostinguts: D. Julian se destaca al costat de sa filla Mary: la familia d' Eduardo está pintada ab ma segura, y 'l personatge epissódich D.ª Casta, aquella dona *demasiado viuda*, com diu l' autora ab molta gracia, es una copia fidel de la realitat.

Hi ha además, cap al final de l' obra, un capítol conmovedor, lo LIV. *En el mar; 2 de mayo*. La mort de Valentina y la desesperació de Carlos; la justa pretenció del capitá del vapor de tirar lo cadaver al aygua, retxassant, a impuls del deber, los descabellats oferiments del pobre viudo, forman un conjunt interessant y patétich. Aquestros es sentit de debó y 'ns deixa esperar novas produccions de la jova escriptora, que ha fet ab éxit son primer ensaig novelesch ab lo *Diario de un deportado*.

IDILIS Y BALADAS, de D. Manel Ribot y Serra. L' autor de aquest bonich aplech de composicions, que a son propi mérit reuneixen la circumstancia de haver sigut premiadas totas ellas en públich certamen, es un jove poeta d' especials condicions que fan que sos treballs casi no pujan confondres ab los de ningú més.

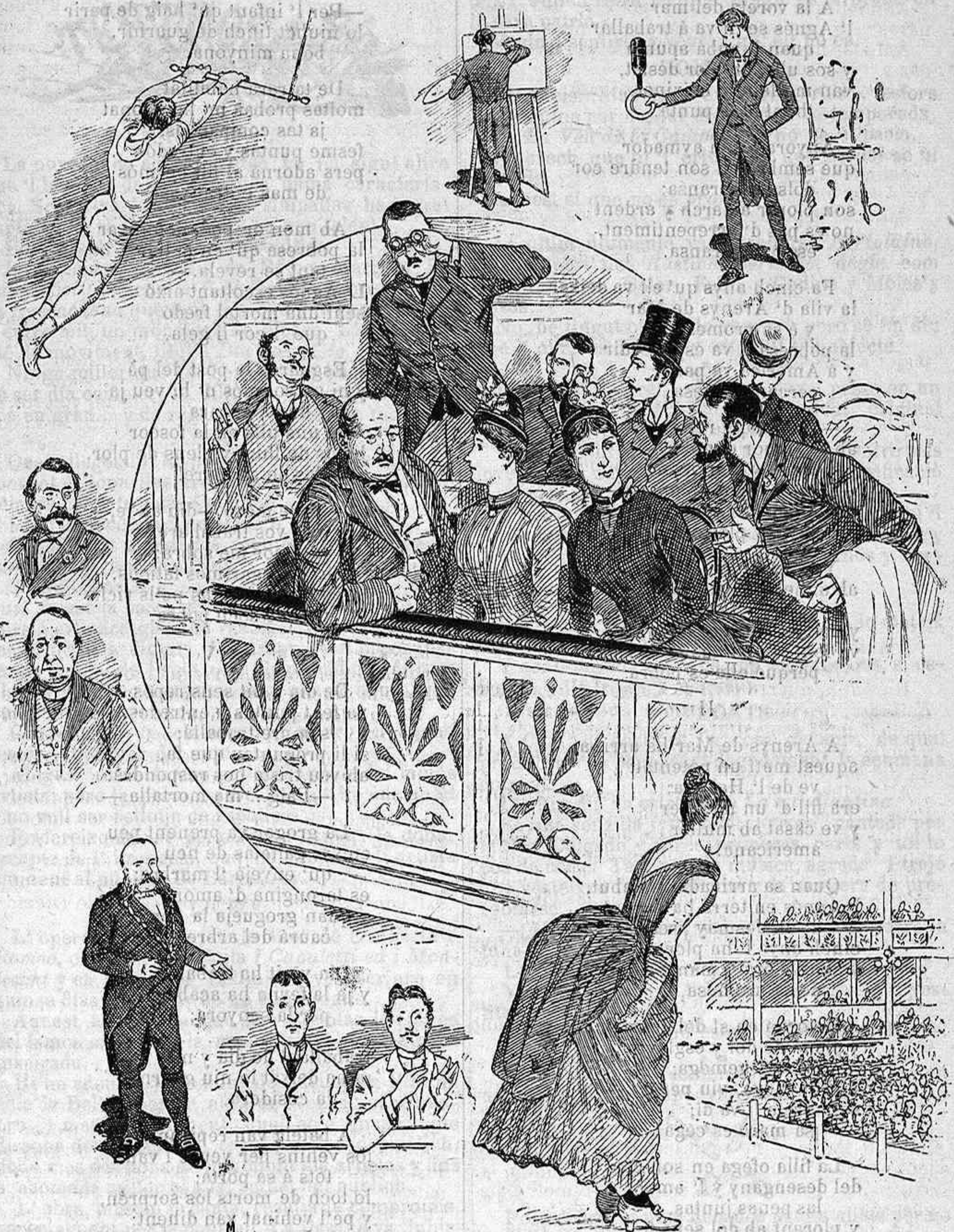
Posseheix imaginació suficiente per trobar assumptos sempre poétichs y delicats, té giny per desenvollos y sentiment per deixarlos impregnats de aquell esperit comunicatiu qu' estableix una corrent simpática entre 'l poeta y sos lectors.

Ab gust faríam l' análisis de totas y cada una de las quinze composicions que forman la colecció, totas adornadas de las mateixas excelents condicions que deixém enumeradas; pero inseguint antigua costum y tractantse de composicions poéticas, preferim transcriure'n una per mostra.

Las flors no 's descriuhen; s' oloren. Aquí tenen una flor extreta de aquest pom.

Judiquin, vostés mateixos:

INAUGURACIÓ DEL ELDORADO.—(Dibuix de Mariano Foix.)

Mariano Foix
1882

Distinció, gust, elegancia,
tot bo, tot brillant, tot rich.
¡Hurra pèl nou Eldorado!
¡Pas, pas al género chiel!

LA PUNTAYRE

À MON AMICH EN MARIANO CASTELLS.

I

A la voreta del mar
l' Agnès se'n va á treballar
quan l' auba apunta
y sos ulls, en plor desfet,
van mullant lo coixinet
'hont fa la punta.

Anyora á son aymador
que sembrá en son tendre cor
dolsa esperansa;
son plorar amarch y ardent
no es pas d' arrepentiment,
es d' anyoransa.

Fa cinch anys qu' ell va deixar
la vila d' Arenys de Mar
y á sa promesa;
la pobresa 'l va espahordir
y á Amèrica va partir
cercant riquesa.

—Quan aquí retornaré
ab ton amor cumpliré—
deya, y marxava.

—Aquí t' espera mon cor—
ella ab puríssim amor
deya, y plorava.

Y esperantlo ab fé constant
ab anhel va treballant,
que res li sobra;
y per minvar sos fatichs
va fent las puntas pe'ls richs
perqué ella es pobra.

II

A Arenys de Mar ha arribat
aquest matí un potentat:
ve de l' Habana:
era fill d' un mariner
y ve casat ab muller
americana.

Quan sa arribada ha sabut,
l' Agnès en terra ha caygut
d' un desmay presa;
cinch anys l' ha plorat ausent,
y avuy plora 'l mancamment
de sa promesa.

Retorna en sí del desmay
y plena de dol y esglay
plora y gemega;
—Filla mèva, viu per mí,—
sa mareta li va dí;
¡sa mare es cega!

La filla ofega en son cor
del desengany y l' amor
las penas juntas,
y plorant ab dol sens fi,
pren los boixets y 'l coixí
y va fent puntas.

Y plorant y sospirant
ab anhel va treballant,
que res li sobra;
y per minvar sos fatichs
va fent las puntas pe'ls richs,
perqué ella es pobra.

III

La muller del potentat
á casa l' Agnès ha entrat
fa poca estoña:
—Per l' infant qu' haig de parir
lo niuhet tinch de guarnir,
bona minyona.

De ta rara habilitat
moltas probas m' han donat
ja tas companyas;
fesme puntas y entredós
pers adorná al fill hermós
de mas entranyas

Ab mon or podrás minvar
la pobresa qu' en ta llar
tant se revela.—
L' Agnès escoltant aixó
sent una mortal fredó
que 'l cor li gela.

Esguarda la post del pá
y ni un sol mós n' hi veu ja ..
y dupta encara ..
Veu uns ulls en la foscó
buyts de llum y plens de plor,
¡los de sa mare!

—Mare mèva,—diu ab fe,—
sols per vos treballaré,
ja 'l cor me sobra:
tinch d' ofegar mos fatichs,
tinch de fer puntas pe'ls richs
perque soch pobra.

IV

De dia y nit sens repós
va fent puntas y entredós,
sempre treballa;
si li pregunteu que fa,
ab veu trista hos responderá:
—Faig... ma mortalla.—

La grogor va prenent peu
en sas galtetas de neu
qu' envejá 'l marbre;
es tarongina d' amor,
y quan grogueja la flor
caurá del arbre.

Dia y nit ha treballat
y ja la feyna ha acabat
per la senyora;
traballant de dia y nit
ja ha deixat lo niu guarnit
la cosidora.

A bateig van repicant;
los vehins per veure 'l van
tots á sa porta;
lo toch de morts los sorprén,
y pe'l vehinat van dihent:
—L' Agnès es morta!

¡Pobra mártir del amor!
ja del cel Nostre Senyor,
las portas li obra;
ja no tindrà més fatichs,
no farà puntas pe'ls richs
ni será proba!!

Qui concebeix pensaments tant delicats, y 'ls

desarrolla ab tanta maestría, bè mereix lo títol de poeta y 'ls premis ab que s' engalana.

RATA SABIA.

PRINCIPAL.

La novedat de aquest teatro no ha sigut altre que 'l benefici de la simpática dama característica, Sra. Alverá, que tantas simpatías ha lograt captarse ab sa laboriositat y ab son talent.

Bonica entrada y funció escullida.

La graciosa comedia de Ramos Carrión *La mamá política*; com á fi de festa la famosa *Pepa la frescachona* que tant li escau á la beneficiada, y entre mitj un monólech de Blasco, bén escrit y plé de moviment, titulat *Día completo*.

Ningú millor que la beneficiada podia dir que vá ser día complert lo dilluns: vá recullir aplausos en gran... y de regalos no 'n vulgan més.

Quan llegeixin lo present número haurá comensat á donar las tres funcions anunciadas lo célebre actor francés Coquelin.

L' hi dich célebre y no me 'n retracto.

Coquelin es una de las reputacions més legítimas de l' escena moderna.

Sas diferencias ab la *Comedia francesa*, de la qual formava part, que han donat lloch á l' excursió artística qu' está realisant actualment per las principals ciutats d' Europa, van preocupar tant á la gent de París, que 'ls periódichs durant alguns dias, no parlavan més que de aquest assumpto.

Coquelin es un element necessari en aquell teatro, lo primer del mon.

Ab gust trassaría una petita biografia del famós artista; pero la premsa local se m' ha adelantat y no vull ser rellotje de repetició.

Prefereixo deixar pèl número vinent lo donar compte de l' impresió que ha produhit l' artista eminent al públich de Barcelona.

LICEO.

L' ópera anunciada ab lo títol de *Giulietta é Romeo*, en realitat se titula *I Capuletti ed i Montecchi* y es fama que Bellini la vá escriure en quinze dias per sortir de un compromís.

Aquest fet explica que siga de totas las obras del famós melodista la més desigual y la menos inspirada.

Hi ha ademés la costum de sustituhir l' últim acte de Bellini per un altre de Vaccaj, escrit sobre 'l mateix argument, qual acte encare que dissona dels anteriors, té més relleu dramátich, dona més ocasions de lluhiment als artistas y fins s' acomoda millor al gust actual del públich.

L' obra, tal com se canta, resulta de compromís, especialment per la contralt. La Pasqua va lluhir-s' hi, avivant lo bon recort que 'ns havia deixat dos anys enrera. En l' últim acte, especialment, logra arrebatat, lo mateix com actris que com á cantant.

La De Vere sortí molt ayrosa en lo paper de Julieta, cantantlo ab afinació y bon gust.

Lo tenor Nouvelli regularèt, y 'l baix Beltramo, bè.

Lo conjunt de l' ópera, complert.

¡Il Profeta!

Deixemho per la senmana entrant que avuy no tinch temps.

De moment bastará dir qu' en Gayarre desmenteix l' antich refrá de que ningú es profeta en la seva patria.

Vagin á sentirlo y veurán qu' ell ho es.

ROMEA.

Beneficis... funcions extraordinarias... esforços de máquina per acabar dignament la temporada.

De *La Veu de la Campana* ja no se 'n parla.

Jo crech que ni 'l crítich A del *Diluvi* se 'n recorda.

Aquest sí que no es profeta.

L' últim diumenje vá estrenarse *Bertoldino*, segona part del *Rústich Bertoldo*, degut com aquest als Srs. Soler, Feliu y Codina y Molas y Casas.

No he tingut ocasió de veure 'l; pero se 'm diu que l' obra es distreta y ompla 'l seu objecte.

L' altre dia estreno de una nova pessa en un acte y en vers titulada *Joch de cartas*, original del jove escriptor Sr. Bassegoda.

L' argument, és senzill; l' acció passa entre tres joves, duas noyas y un criat vell. La versificació esmerada y 'ls xistes abundats.

L' obra vá alcansar bon éxit, contribuhinhi 'l desempenyo confiat á las senyoretas Fontova y Coello, y 'ls Srs. Goula, Fuentes, Pinós y Fernandez.

TÍVOLI.

Continuan *Las mil y una noches*, ab lo mateix éxit de sempre.

Y continuarán fins que las decoracions s' esborrin y 'ls trajés s' esmolin.

NOVEDATS.

A Cádiz ha sustituit *La rosa de mar*, de qual producció 'ns ocuparem degudament la senmana entrant.

L' altre dia va estrenarse *La estudiantina*.

Es una senzilla jota, molt ayrosa, cantada per la Sra. Delgado y altres primeras parts y tot lo cos de coros. Tant com la música, agrada 'l trajo que vesteixen los estudiants y la manera de presentarse.

—¡Ab aquests estudiants s' hi podria corre la tuna!

Lo públich vá ferla repetir tres vegadas.

Y la veritat es que 'ls estudiants han sigut vestits á tot gasto.

Ja 's coneix que son estudiants de casas bonas.

Dintre de poch comensará á funcionar en aquest teatro la companyia dramática de

CAJCO
ATAO

Poso crusat lo nom dels dos actors aliats per no ferir susceptibilitats.

Será la primera vegada que 's presentarán junts devant del públich de Barcelona.

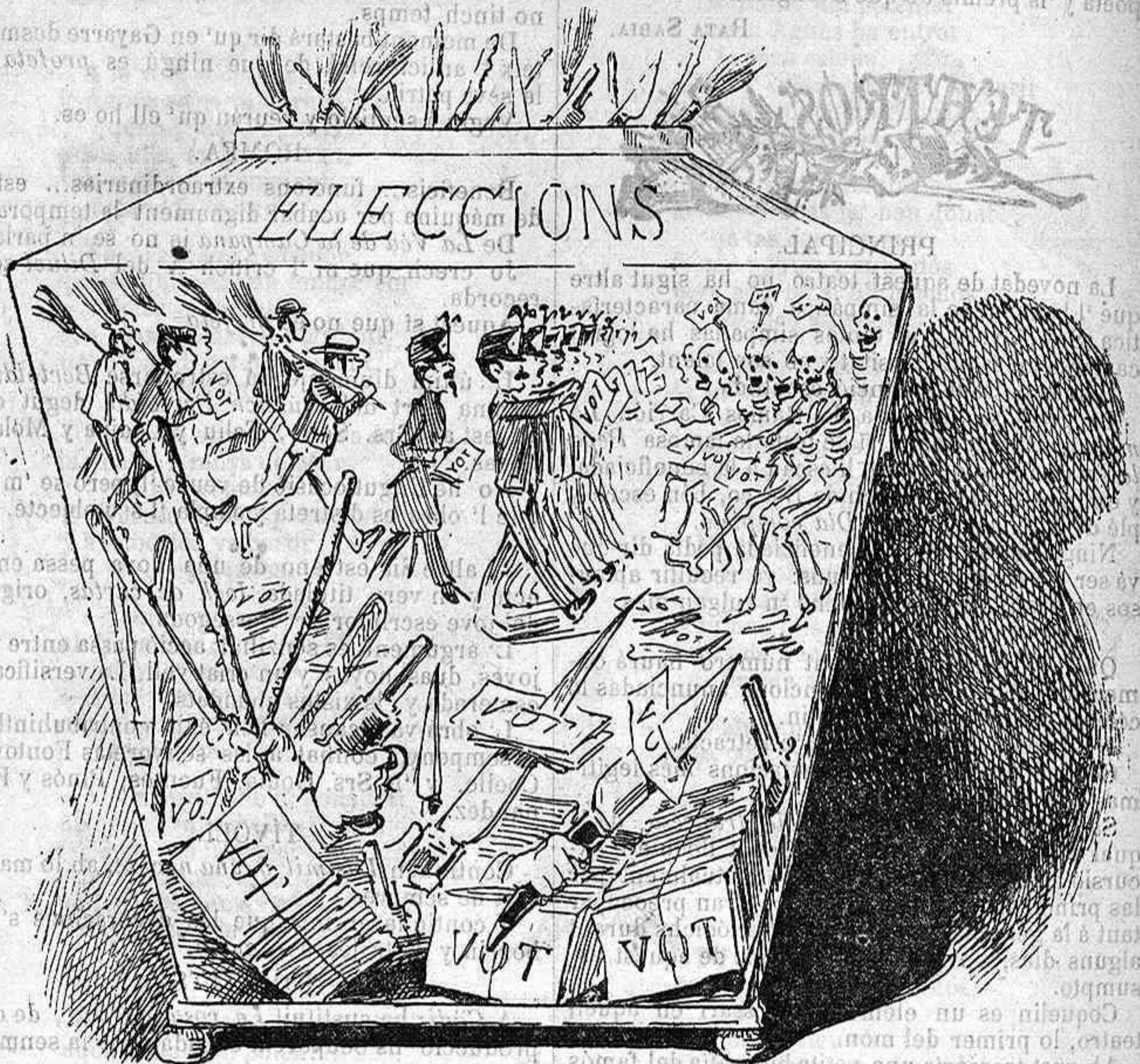
Si qualsevol del dos per sí sol obtè aquí aplausos y grans entradas, no es difícil preveure lo que succehirá presentantse reunits.

ELDORADO.

Continuan los mateixos artistas.

Y l' empresa fins ara no tè motiu de arrepen-

ESCRUTINI GENERAL.

Vintidós municipals,
deu burots, catorze morts,
dos punyals, un gos: total,
tres mil cinch cents electors.

tirse, per quant las bonas entradas abundan qu' es un gust.

Dimars vá estrenarse una... no sè com classificarla... titulada *Les cadets de Bourgogne*.

Es una producció híbrida, mitj opereta, mitj pantomima, plena de xocarreries molt groixudas que contrastan notablement ab la finura de la música.

¡Llástima de música!

Lo género que 's cultiva en l' *Eldorado* aménassa propagarse.

Avuy com avuy ja 's parla de obrir un *café chantant*, una mica més amunt, en la Rambla de Catalunya.

Pero alló no será cap *Eldorado*.

Tot lo més un *Plateado*... y ab prou feynas.

CIRCO EQUESTRE.

Menudejan los debuts qu' es un gust.

Lo nou clown saltador *Cerra* es una llagosta en forma humana. Ademès, sab fer riure y per lo tant compleix la seva missió.

L' artista japonés O' Torra executa treballs sumament difícils en la corda inclinada, rápidas baixadas que causan l' admiració del públich.

Dimecres va debutar Mister Powell.

Total: casi un debut per dia.

DE PARÍS.

L' estreno del *Lohengrin* ha sigut objecte de dos manifestacions molt distintas.

Wagner vá subjugar fácilmente als qui s'havien prés la pena de anarlo á sentir, fins als més previnguts en contra.

No podía de menos.

Fora menester no tenir sentiment artístich, pero no entusiasmarse davant de aquell portentoso.

Pero á fora del teatro, 'ls patriotas exagerats ván xiularlo, més que xiularlo... ván cridar «¡Mori Wagner!» es á dir «¡Mori un difunt!»

¡Infelissos!

En aquest punt repetiré lo que deya un célebre crítich francés:

—Wagner com á home 'm repugna; com á artista m' assombra... May de la vida oferiré la mèva má al enemich de la mèva patria; pero las mans que deixi de oferirli haig d' emplearlas aplaudint fervorosament al artista. L' art no coneix odis de rassa, no regoneix fronteras, es cosmopolita.

N. N. N.

LA VIDA DE CIUTAT.

L' un vehí toca la trompa,
l' altre toca l' violí,
lo gat miola, ls gossos lladran...
¡y ara probin de dormir!

T' ESTIMO.

T' estimo, mon amor, perque ets hermosa,
t' estimo perque tota tú ets ternura,
t' estimo perque cap altra criatura
es en lo caminar més que tú airosa.

T' estimo perque mel, y mel sabrosa
destilan los teus llabis tots dolsura,
y 'm promet llargas horas de ventura
ta mirada tan pura y amorosa.

T' estimo perque ab forsa irresistible,
se sent vers tú arrastrat mon cor sensible
com si obehís als més fatals conjuros.

T' estimo, sí, t' estimo, hermosa Clara...

t' estimo, sobre tot, perque 'l teu pare
quan mori 't deixarà dos cents mil duros.

S. Ust.

Una gran noticia.
Lo bisbe ha sortit á fer la visita pastoral per
alguns pobles del arxiprestat de Granollers.
A propòsit de aquest acte, rebo la carta se-
güent:

Sr. Director de la ESQUELLA DE LA TORRATXA
Molt Sr. mèu: Li envió la més cordial enhora-
bona per la publicació del article *Don Jaume*,
que vá apareixe en un dels últims números del
seu aixerit periòdich.

Ja sè que l' han denunciat; pero no tinga por:
al seu costat hi tindrà la gran majoria del clero
de la diócessis, que pregará á D u per l' absolu-
ció de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

De moment felicitis de haver lograt vosté lo que
pochs havian pogut lograr fins ara. L' ilustríssim
Sr. D. Jaume Catalá, era, conforme deya vosté
en l' article, molt poch amant de visitar la seva
hisenda espiritual. Donchs, á penas s' ha publi-
cat l' article *Don Jaume*, ha manat fer la maleta,
y ja me 'l tè de poble en poble, confirmant cria-
turas y predicant la humilitat y la pobresa.

Suposo que 'ls rectors s' esmerarán en obse-
quiarlo y servirlo; pero aixís y tot, los pollastres
y conills que pugan matarse, en obsequi seu, im-
plican per ell un gran sacrifici... y luego, aquella
xocolata... ¿ahont trobará aquella xocolata que li
fan expressament á palacio?...

Sens més que repetirli mas felicitacions més
cordials, mani y disposi de son humil servidor y
capellá.

P. M.

Lo mateix corrèu m' ha tramés lo següent
suelto que no deixa de ser curiós:

«Quan governava la iglesia barcelonesa 'l bisbe Urquinaona, solia assistir diariament á la funció de las Quaranta Horas.

»Pero desde que la governa 'l bisbe Catalá, á aquest no se li ha vist casi bè may. Tant es aixís, que la major part de las iglesias han acabat per suprimir la cadira y 'l cuixí que, desde temps immemorial colocavan dalt del presbiteri, pèl cas de que 'l Bisbe tinguès á bè visitar las Quaranta Horas, lo qual era molt freqüent.

»De manera que avuy, sense cuixí ni cadira s' ha perdut fins lo rastre de tant piadosa costum.» Sense comentaris.

Sabém que 'l bisbe de Vich ha procurat adquirir un exemplar de LA ESQUELLA denunciada.

Lo que no sabém encare es quants días de indulgència concedirà 'l Sr. Joseph als fiels de la seva diócesis que després de haver confessat y combregat y estant en gracia de Deu, llegeixin devotament y ab atenció concentrada, l' article *Don Jaume*.

Un eco de la botiga de 'n López:

Entra un capellá y demana un número de LA ESQUELLA denunciada, costi lo que costi.

—No podém servirlo. No n' hi ha cap.

—¿No n' hi ha cap?—respón.—¿Si qu' es llástima! Perque ha de saber qu' entre nosaltres hi ha una verdadera revolució.

—¿De veras?

—Sí, senyor; pero cregui que aixó 'ns agrada molt; pero molt... ¡Carambal!

Y per avuy prou bisbe.

No sembla sinó que l' Ajuntament haja trobat una mina inagotable, á jutjar pèl rumbo qu' empla en descambiarlos.

Dihem aixó á propòsit del dictamen que á instancia del Sr. Gasull va quedar sobre la taula en una de las últimas sessions, demanant que 's concedeixin terrenes franchs en lo Passeig de Colon per la construcció de una gran fonda, y además una subvenció de 25 mil duros. Aixó sí reintegrables ab los productos del mateix establiment.

Seguint aquest precedent haurá de concedirse subvenció á la casa de dispesas, al restaurant, al café y fins á la taberna que la demanin.

Haurá de concedirse 'n als teatros, circos y putxinetlis que la sollicitin.

Jo mateix casi 'm descalsaré á demanarla per l' ESQUELLA DE LA TORRATXA, á títol d' estar més alegre, y divertir als numerosos forasters que vingan á visitarnos.

L' Ajuntament actual passarà á la historia ab lo títol de Ajuntament de las subvencions y dels tarugos.

Lo Sr. Mañé consagra un article á la mort de don Anton María Brusi.

Un párrafo del article del Sr. Mañé á propòsit dels mérits y condicions de tot redactor del *Diari*.

«La opinion nos concede sus favores, tanto más gratos quanto más espontáneos; pero exigiendo de nosotros que hagamos lo que podríamos llamar *votos de honestidad y de pobreza*.»

Jesús ¿hasta de honestidad?

¿Qué me 'n diu Sr. Bohigas?

Y pensar qu' entre 'ls redactors del *Diari* n' hi ha de casats y ab fills!

Espanta considerar las últimas consecuencias de las figuras retóricas del Sr. Mañé y Flaquer.

Ha mort á una edat bastant avansada lo senyor Dubá y Navas decá de las escuelas públicas municipales de Barcelona. Figúrinse que á l' any 1841 va entrá de mestre per oposició.

¡Quaranta sis anys de bregar ab la quitxalla!

Era en Dubá y Navas persona instruhida y de un carácter incisiu, que 's feya notar per la rapides y bona sombra de las sevas sortidas.

A l' any 73 ocupava jo 'l puesto de vocal de la Junta provincial de Instrucció pública, y en qualitat de tal vaig assistir als exámens que se celebravan en l' escola de la Riera de Sant Joan, á cárrech de D. Miquel.

Aquest cridava com un sargento quan ensenya l' exercici al quintos, y 'ls noys, aturrullats, no sabían per quin cap girarse.

—D. Miguel, vaig permetre'm dirli: me parece que con esos gritos les aturde

—Si, es verdad, me va respondre; pero si yo no les aturdiera, ellos me aturdirían á mí.

Un' altra anécdota:

Feya poch que s' havia inaugurat l' angel del judici de Vallmitjana que corona la porta del cementiri vell, y en una taula del café Suis s' encomiava l' intenció del artista, encaminada á recordar la resurrecció de la carn per medi de aquell angel assentat y ab una trompeta á la ma.

—No es eso, diguè D. Miquel: el ángel espera á tocar la trompeta á que la Junta del Cementerio se decida á rendir cuentas al público de Barcelona.

Qu' era lo mateix que dir qu' esperava 'l dia del judici.

Y de sortidas aixís, D. Miquel ne tenia á cada moment.

En una fonda de sisos, un militar llegeix lo següent en lo *Diluvi*.

«A consecuencia de la extirpación de un callo ha fallecido en Jaca el brigadier Sr. Macías.»

Y exclama:

—¡Caracoles!

Lo mosso, dirigintse al taulell:

—¡Callos y caracoles para un señor *melitar*!

Molt s' ha parlat aquests últims días del imperturbable Sr. Mesonero, inspector del timbre que recorra cassinos, establiments y casas de comers, á cassa de descuits y multas, que la més petita sol ser de un milió de pessetas.

Es un home aquest, que no m' ha fet gracia fins al dia que va presentarse á las oficinas de ca 'l bisbe.

Segons la *Renaixensa* 'ls empleats de D. Jaume 'l despediren dihentli que se 'n anés ab la música á altra part.

Ja saben, donchs, lo que tenen de respondre 'ls comerciants al veure's acossats pèl Sr. Mesonero.

Se li diu aixó de la música y se 'l acompanya á la porta.

O com si diguessem se 'l despedeix ab música.

—Pero escoltin, senyors empleats de D. Jaume ¿y alló que diu l' Evangelí?

OBRAS RECIENTEMENTE PUBLICADAS.—LOPEZ, RAMBLA DEL CENTRO, 20

MANUAL POPULAR DE GIMNASIA DE SALA, mé-
dica é higiénica, por *Schreber*, 1 tomo en 8.º,
Ptas. 2'50.

PAULA BALTUS (El médico de las locas), novela
de *Javier de Montepin*, 1 tomo en 8.º, Ptas. 2.

DECLARACION DE UN VENCIDO. Novela social,
por *Alejandro Sawa*, 1 tomo en 8.º, Ptas. 3.

**¿SEÑORITA Ó SEÑORA?—UN DRAMA DE LA VIDA
PRIVADA**. Novelas de *Wilkie Collin*. Forman
1 tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

CATECISMO DE LOS CASADOS

Version castellana, por *Gomez de Ampuero*.

Del matrimonio.—Distintos fines del estado matri-
monial.—Obstáculos para la generacion.—De la fé con-
yugal.—Deberes de la mujer embarazada.—Segundo
fin del matrimonio.—Reglas para la castidad conyugal.
—Objeto de la segunda regla sobre esta castidad.—Ob-
jeto de la regla tercera.—Otros objetos de estas reglas,
circunstancias, tiempo y lugar.—Pretextos que pueden
alegarse para rehusar el débito conyugal, ó dispen-
sarse de pedirlo.—Pecados que los casados cometen.—
Tercer fin del matrimonio.—Sentimientos reciprocos
entre marido y mujer.—Reflexiones sobre todo lo an-
tedicho.—Exhortacion.—1 tomo 16.º, Ptas. 4.

Biblioteca de EL COSMOS EDITORIAL.

Arambilet.—*Agnes* (narracion del
día): 1 peseta.
Barbey d' Aurevilly.—*Lo que no
muere*: 2'50.
Belot.—*Loca de amor*: 2'50.
Belot.—*La Culebra* (continuacion de
Loca de amor): 2'50.
Belot.—*Las Corbatas blancas*: 2'50.
Belot.—*La explotacion del secreto*
(continuacion de *Las Corbatas blan-
cas*): 2'50.
Belot.—*La Pecadora*: 2'50.
Bouvier.—*Las Borgoñas del día*: 2
tomos, 5.
Cañizo.—*Justicia y Providencia*: 2'50
Claretie.—*Juan Mornas*: 2'50.
Claretie.—*Noris*: 2'50.
Claretie.—*La Fugitiva*: 3.
Claretie.—*La Querida*: dos tomos, 5.
Claretie.—*El Señor Ministro*: dos
tomos, 5.
Cubas.—*El Panal de miel*: 2'50.
Delpit.—*Las represalias de la vida*:
2'50.
Dickens.—*Días penosos*: 2'50.
Dumas.—*Paulina y Pascual Bru-
no*: 3.
Eça de Queiros.—*El primo Basilio*:
dos tomos, 5.

Enault.—*Gabriela de Célestange*,
2'50.
Ennery.—*El Principe de Moria*:
2'50.
Feuillet.—*La Muerta*: 2.ª ed.: 3.
Feuillet.—*Los amores de Felipe*: 2'50
Feuillet.—*Un matrimonio en la
aristocracia*: 2'50.
Feuillet.—*El conde Luis de Camors*:
2'50.
Feuillet.—*La novela de un joven po-
bre*: 2'50.
Fortunio.—*La Virgen de Belem*: 2'50
Gautier.—*Fortunio y La Muerta
enamorada*: 2'50.
Gautier.—*Novelas cortas*: 2'50.
Houssaye.—*La Comedianta*: 2'50.
La Verda.—*El gran problema*: 2'50.
La Verda.—*La Tela de Araña*: 1.
Mahalin.—*La Bella Horchatera*: 2
tomos, 5.
Malot.—*Zyta la saltibanquis*: 2'50.
Musset.—*La confesion de un hijo
del siglo*: 2'50.
Ohnet.—*El Gran Margal*: 2.ª ed.: 3.
Ohnet.—*Las Señoras de Croix-Mort*:
2.ª edicion: 3.
Ohnet.—*Lise Fleuron*: 2'50.
Ohnet.—*Sergio Panine*: 3.

Ohnet.—*La condesa Sara*: 3.
Ohnet.—*Las ferrerías de Pont-Aves-
nes*: 3.
Ohnet.—*Negro y Rosa*: 3.
Ortega Munilla.—*Orgía*
bre: 2'50.
Riviere.—*El Combate de la vida*:
tres tomos, 7'50.
Soles Eguitaz.—*En el quinto cielo*:
2'50.
Trueba.—*El Gaban y la Chaqueta*:
dos tomos, 5.
Ulbach.—*El suplicio de un padre ó
la confesion de un sacerdote*: 2.ª edi-
cion: 2'50.
Vascano.—*Javier Malo*: 2'50.
Zaccane.—*Los dramas de la Bolsa*:
2'50.
Zola.—*Germinal*: 2.ª edicion: dos to-
mos, 6.
Zola.—*Su Excelencia Eugenio Rou-
gon*: dos tomos, 5.
Zola.—*El vientre de Paris*: dos to-
mos, 5.
Zola.—*La Confesion de Claudio*: 3.
Zola.—*La fortuna de los Rougon*:
dos tomos, 5.
Zola.—*La Conquista de Plassans*:
dos tomos, 5.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó
bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No
responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

—¿Qué diu l' Evangeli, veyám?
 —«Darás al Cesar lo que es del Cesar y á Dèu lo qu' es de Dèu»
 ¡Música! ¡Música!

La comissió del Congrés encarregada de donar dictámen sobre la concessió de un anticipo al Ajuntament de Barcelona per la celebració de l'Exposició Universal, no acaba de reunir-se may. Passan senmanas, passen mesos... s'acosta l'època fixada per la inauguració de la Exposició Universal, y la comissió tant tranquila, sense reunir-se... y 'ls quartos sense sortir de la caixa. Y donchs, ¿qu' hém de fer D. Francisco?
 Créguim, tórnisse'n á Madrid... mal tinga de desfer la solemne recepció del diumenje de Rams.

Segons una carta de Vich dirigida al Brusi, lo bisbe Sr. Joseph ha regalat al Hospital de Santa Créu de Barcelona notables instruments de Cirurgia.

¿Y vosté D. Jaume, qué no regala res?
 Jo, al puesto de vosté enviaria unas quantas cuitas de xacolata al Hospital de Vich.
 Y aixís li ensenyaria á D. Joseph á ficarse á casa seva.

Tema de un sermó predicat á Sant Agustí pel canonge Vellet:

«La conversió de Sant Agustí ha sigut de més trascendencia en lo mon moral que 'ls grans invents en lo mon físich.»

Es veritat
 Moltes vegadas las accions dels ferrocarrils moderns s'han cotisat ab pérdua; en cambi las accions de las societats constituídas per enviar animetas al cel, s'han cotisat sempre ab prima y han donat ganancias considerables.

Durant l'última invasió del cólera, l'arcalde de un poble en compliment de la ley de sanitat, va enviar lo següent parte al gobernador de la provincia:

«Muertos del mal reinante, ocho. Idem, de enfermedades saludables, dos. Total de muertos difuntos, diez.»

Un vell se posa davant del mirall, y al contemplarse la cara plena d'estragos, los ulls de peix, la barba molt eixida y las genivas sense dents, exclama:

—Y encare dirán que progressém.
 —¿Perqué diu aixó D. Tomás? li preguntan.
 —Perque quan era jóve 'ls miralls de aquell temps feyan fer una cara més guapa y agradable que 'ls de ara.

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—Ca-fe-ter.
2. ANAGRAMA.—Comas-Macos-Mosca.

3. ACENTÍGRAFO.—Escola-Escolá.
4. GEROGLÍFICH.—Per Sant Joseph entra l'aureneta.

XARADAS

I.
 —Prima, no jugaré dos y t' podrás sé 'l ters invers: d'eixa manera no 'l perts y pots estarne orgullós.
 Aixís deya 'l senyó Eudalt fent lo tuti l'altre día ab mí, sa esposa Maria y ma neboda Total.

JAPET DE L' ORGA.

II.
 Primera-dos es igual; una planta dos-tercera, un aliment ma primera y una bestia la total.

UN TRONERA.

ANAGRAMA.

L'Excelentíssim senyor total d'aquí á Barcelona té panxa com una tot de tant grossa y tant rodona.

P. PET A.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Tot fill de Barcelona n' es.
 6 6 9 1 5 3 2 6.—Partit.
 2 6 2 3 4 7 8.—Escriptor célebre
 1 2 3 4 5 3.—Ofici.
 1 2 3 4 7.—Al mar n' hi ha.
 3 7 4 2.—A Monjuich n' hi ha.
 7 6 9.—Per amanir.
 4 2.—Bestia.

9.—Vocal.

TORERO D' HIVERN.

TRENCA-CLOSCAS.

EL NET DEL HEREU PUTASIS.

Si en un sobre de carta hi hagués aquesta direcció, combinar las lletras per saber á quin poble de Catalunya hauria de dirigir-se.

NAS DE BISBE.

ROMBO.

Omplir los pichs ab lletras que digan: Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: lo que fa 'l foch.—Tercera: unas bestias.—Quarta: un insecte.—Quinta: nom d' home.—Sexta: astre.—Séptima: consonant.

A. RUBERT.

CONVERSA.

- Delfi, de la teva cusina ¿qué 'n sabs?
- ¿De quina? ¿De la Maria?
- No; de la que ara mateix t' hi dit.

UN BADALONI.

GEROGLÍFICH.

X
 P
 OOO
 X
 L

JOANET DE BERGA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.